

Programme

September 06 19:00

ვასილი პეტრენკო – დირიჟორი
ალექსანდრე კანტოროვი - ფორტეპიანო

პან-კავკასიური ახალგაზრდული ორკესტრი

პეტრე ჩაიკოვსკი

კონცერტი ფორტეპიანოსა და ორკესტრისთვის No. 2
სოლ მაჟორი, თხზ. 44

Allegro brillante e molto vivace

Andante non troppo

Allegro con fuoco

სერგეი რახმანინოვი

„სიმფონიური ცეკვები“, თხზ. 45

Non allegro

Andante con moto (Tempo di valse)

Lento assai – Allegro vivace

Vasily Petrenko – Conductor

Alexandre Kantorow - Piano

Pan-Caucasian Youth Orchestra

Pyotr Tchaikovsky

Concerto for Piano and Orchestra No. 2 in G Major, Op. 44

Allegro brillante e molto vivace

Andante non troppo

Allegro con fuoco

Sergei Rachmaninoff (1873-1943)

Symphonic Dances, Op. 45

Non allegro

Andante con moto (Tempo di valse)

Lento assai – Allegro vivace

პეტრე ჩაიკოვსკი

კონცერტი ფორტეპიანოსა და ორკესტრისთვის No. 2
სოლ მაჟორი, თხზ. 44

პეტრე ჩაიკოვსკის მეორე საფორტეპიანო კონცერტი პირველი კონცერტის უზარმაზარი პოპულარობის გამო მის ჩრდილშია მოქცეული. არადა ის საკმაოდ შთამბეჭდავი და საინტერესო ნაწარმოებია. ჩაიკოვსკიმ მეორე კონცერტი 1879-1880 წლებში შექმნა და ის რუს პიანისტა და დირიჟორს ნიკოლაი რუბინშტეინს მიუძღვნა. თუ რუბინშტეინმა პირველი საფორტეპიანო კონცერტი მკაცრად გააკრიტიკა, მეორე კონცერტზე მისი რეაქცია უფრო კეთილგანწყობილი იყო. თუმცა, იგი 1881 წლის მარტში გარდაიცვალა და კონცერტის პრემიერა მადლენ შილერმა ნიუ-იორკის მუსიკის აკადემიაში 1881 წლის 31 ოქტომბერს ჩატარებულ ღონისძიებაზე შესრულა.

ამ კონცერტის ერთ-ერთი ყველაზე გამორჩეული დიდიმენტია მისი მეორე ნაწილი, რომელშიც შედის დიდი ეპიზოდი ფორტეპიანოს, კონტინოსა და ჩელოს მონაწილეობით. კონცერტის კონტექსტში იქმნება კამერული მუსიკის ატმოსფერო და ეს უჩვეულო ფორმატი კონცერტის უანრისადმი ჩაიკოვსკის ინოვაციურ მიდგომას წარმოაჩენს.

საინტერესოა, რომ კონცერტი მნიშვნელოვნად გადამუშავდა. ალექსანდრე ზილოტიმ, ჩაიკოვსკის მოსწავლემ, სერიოზული ცვლილებები შეიტანა პარტიტურაში - შეამცირა კონცერტი და საკრავების ტრანსპოზიციასაც შეუხო. მიუხედავად იმისა, რომ ზილოტის ვერსია მრავალი წლის განმავლობაში სრულდებოდა, ბოლო დროს გაიზარდა ინტერესი ჩაიკოვსკის ორიგინალისადმი. შედეგად სახეზეა შესრულებები, რომლებიც კომპოზიტორის თავდაპირველ ჩანაფიქრთან უფრო ახლოს დგას. დღეს თქვენ ჩაიკოვსკის ორიგინალურ ვერსიას მოისმენთ.

ჩაიკოვსკის მეორე საფორტეპიანო კონცერტმა ვერ მიაღწია ისეთივე დონის პოპულარობას, როგორც მისმა წინამორბედმა. თუმცა, მელოდიური სიმდიდრისა და ინოვაციური სტრუქტურული მიგნებების დამსახურებით მან თანდათან მოიპოვა ერთგული მიმდევრები როგორც პიანისტებს, ისე მსმენელებს შორის.

სერგეი რახმანინოვი

„სიმფონიური ცეკვები“, თხზ. 45

„უკანასკნელ რომანტიკოს კომპოზიტორად“ აღიარებულ სერგეი რახმანინოვს ყოველთვის ადარებდნენ შონბერგსა და სტრაჰინსკის. კრიტიკოსთა აზრით, „ძველმოდური“ რახმანინოვისგან განსხვავებით, სწორედ ისინი გამოხატავდნენ მოდერნისტული საუკუნის სულს. 1936 წელს, თავისი ბოლოდროინდელი ნაწარმოებების გრილი მიღებით განზილებულმა რახმანინოვმა მუსიკის შექმნა შეწყვიტა და მთელი ყურადღება საშემსრულებლო კარიერისკენ მიმართა. 1939 წელს კომპოზიტორმა და მისმა მეუღლემ დატოვეს მსოფლიო ომში გახვეული ევროპა და ამერიკაში დასახლდნენ, ლონგ-აილენდზე მდებარე ორჩარდ-პოინტში. სწორედ იქ ეწვია რახმანინოვს შთაგონება, კვლავ შეექმნა მუსიკა. 1940 წლის აგვისტოში იგი წერს თავის მეგობარს, ფილადელფიის ორკესტრის სამხატვრო ხელმძღვანელს იუჯინ ორმანდის: „გასულ კვირას დავამთავრე ახალი სიმფონიური ნაწარმოები, რომელიც, ბუნებრივია, შენ და შენს ორკესტრს მიწადა მივცე შესასრულებლად. მას 'ფანტასტიკური ცეკვები' ეწოდება. ახლავ დაეინყებ გაორკესტრებას“. ნაწარმოები პირველად 1941 წლის 3 იანვარს შესრულდა ფილადელფიის ორკესტრისა და ორმანდის მიერ, რომელთაც მიუძღვნა კიდეც. ამ დროისთვის „ფანტასტიკური ცეკვები“ „სიმფონიურ ცეკვებად“ იქცა, სამ ნაწილს კი რახმანინოვმა მოუხსნა თავდაპირველად ჩაფიქრებული სათაურები - „შუაღღ“, „მწუხრი“ და „შუაღამე“.

მსმენელმა „ცეკვები“ გულთბილად მიიღო, თუმცა მათ არ დაიმსახურეს კრიტიკოსთა მოწონება. რახმანინოვს ერთი ოცნებაც არ აუსრულდა. კომპოზიტორს სურდა, მის მეგობარს, ქორეოგრაფ მიშელ ფოკინს „სიმფონიური ცეკვების“ მიხედვით ბალეტი დაედგა - ფოკინის მიერ შექმნილმა ბალეტმა „პაგანინის ვარიაციები“ თავის დროზე დიდი წარმატება მოუტანა ხელოვანებს; მაგრამ 1942 წლის აგვისტოში ფოკინი მოულოდნელად გარდაიცვალა. „სიმფონიური ცეკვები“ კი აღმოჩნდა რახმანინოვის უკანასკნელი თხზულება. როგორც ჩანს, იგონებდა ეს: „უკანასკნელი ნაპერწკალი უნდა იყოს“, - უთქვამს ერთხელ, ხელნაწერის ბოლოში კი მიუწერია: „მადლობა შენ, უფალო“. გარდაიცვალა რახმანინოვი „ცეკვების“ დასრულებიდან ორი წლის შემდეგ, ისე, რომ არც კი ეგონა, ისინი ოდესმე დიდ წარმატებას მოიპოვებდნენ. თუმცა, ბოლო წლებში „სიმფონიური ცეკვები“ თანდათან უფრო და უფრო დიდ პოპულარობას იძენს. სრულიად დამსახურებულად!

ამ დროს საქართველოში...

ჩაიკოვსკისა და რახმანინოვსაც მჭიდრო კავშირი ჰქონდათ საქართველოსთან. 1886-1890 წლებში ჩაიკოვსკი ხუთჯერ ჩამოვიდა საქართველოში, რამაც დიდი გავლენა იქონია ადგილობრივ მუსიკალურ ცხოვრებაზე. რაც შეეხება რახმანინოვს, ის საქართველოს სამჯერ ეწვია. 1911 წელს პირველი ვიზიტის დროს მან თან ჩამოტანილი „ბეხშტეინის“ როიალი ქველმოქმედსა და რახმანინოვის მუსიკის დიდ თაყვანისმცემელს სტეფან მირზოევს მიჰყვია. 1925 წელს მირზოევმა ფასდაუდებელი ინსტრუმენტი თბილისის კონსერვატორიას გადასცა და დღეს ეს ლეგენდარული საკრავი კონსერვატორიის მუზეუმს ამშვენებს.

Pyotr Tchaikovsky

Concerto for Piano and Orchestra No. 2 in G Major, Op. 44
Pyotr Tchaikovsky's Piano Concerto No. 2, although overshadowed by the immense popularity of his First Concerto, stands as a formidable and richly rewarding composition. Tchaikovsky composed Op. 44 between 1879 and 1880 and dedicated it to Russian pianist and conductor Nikolai Rubinstein. Unlike Piano Concerto No. 1, which faced harsh criticism from Rubinstein, the Second Concerto was met by him with a more favourable reception. However, he died in March 1881, and its premiere was given by another pianist, Madeleine Schiller, at the New York Academy of Music on October 31, 1881.

One of the most distinctive features of this concerto is its second movement, which incorporates an extended section for piano, violin, and cello, creating a chamber music-like atmosphere within a concerto context. This unusual format showcases Tchaikovsky's innovative approach to concerto writing. Interestingly, the concerto has undergone various revisions and editions. Alexander Siloti, a student of Tchaikovsky, made significant changes to the score, including cuts and transpositions. While Siloti's version was performed for many years, there has been a recent resurgence of interest in Tchaikovsky's original manuscript, leading to performances that more closely adhere to the composer's initial vision. Today you will hear the original version of the Concerto.

The Piano Concerto No. 2 did not achieve the same level of fame as its predecessor. However, it has been praised for its melodic richness and structural ingenuity. Over the years, it has gained a dedicated following among pianists and audiences who appreciate its unique qualities.

Sergei Rachmaninoff

Symphonic Dances, Op. 45

As the last Romantic composer, Sergei Rachmaninoff was often unfavourably compared by critics to Schoenberg and Stravinsky—the great contemporaneous composers who represented the modernist spirit of the century and opposed the "old-fashioned" Rachmaninoff. Depressed and discouraged by the cool reception of his recent works, he stopped composing in 1936, focusing instead on his career as a pianist and conductor. In 1939, in the wake of the war, Rachmaninoff and his wife left Europe and settled in Orchard Point, Long Island. There, he suddenly felt inspired to compose again. In August 1940, he wrote to his friend and the music director of the Philadelphia Orchestra, Eugene Ormandy: "Last week I finished a new symphonic piece, which I naturally want to give first to you and your orchestra. It is called 'Fantastic Dances.' I shall now begin the orchestration."

On January 3, 1941, the work premiered, with the Philadelphia Orchestra conducted by Ormandy, to whom it was dedicated. By that time, Rachmaninoff had changed the name to Symphonic Dances and abandoned the original idea of titling the three movements Noon, Twilight, and Midnight.

The premiere was well received by the public, though the piece did not impress the critics. Rachmaninoff also failed to fulfil his dream of seeing Symphonic Dances staged as a ballet by his friend, the choreographer Michel Fokine. Fokine had successfully choreographed a ballet on Paganini Variations earlier, but he died unexpectedly in August 1942. The Symphonic Dances turned out to be Rachmaninoff's final composition. He seemed to sense this, once remarking, "It must have been my last spark," and writing at the end of his manuscript, "I thank thee, Lord." He died two years after completing the piece, apparently believing it would never be successful. However, in recent years, the Symphonic Dances have become favourites of audiences—a well-deserved recognition!

Meanwhile in Georgia...

Both Tchaikovsky and Rachmaninoff had a notable connection to Georgia. During his lifetime, Tchaikovsky made five visits to Georgia in 1886-1890, leaving a lasting impact on the local musical scene. As for Rachmaninoff, he visited Georgia three times. During his first visit in 1911, he sold his Bechstein he brought with him to Georgia to Stefan Mirzoev - a philanthropist and a big admirer of Rachmaninoff's music. In 1925, Mirzoev sold the priceless piano to the Tbilisi Conservatoire and today this legendary piano graces the Tbilisi Conservatoire Museum.

პროგრამის შესახებ
ტექსტის ავტორი ნინო ჟვანია
Programme Notes
by Nino Jvania

TSINANDALI FESTIVAL

Aug 31 2024

6TH EDITION Sep 8